

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá helyben	1 frt.

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

egyenlő minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy anna-
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bácsban: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitlertéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás:
Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
ikértelése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
ai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
iszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az állam és az önségély.

III.

□ A socialdemocrazia a társadalmi és
emzetgazdasági kérdéseket feltétlenül utána
eszi a democrat-politikaiaknak. Végczélja ugyan-
létségtől a munkás osztályok minden socia-
is óhajának teljesítése, de ennek elérése esz-
közét a fennálló monarchiai s alkotmányos ál-
amformának az általános szavazatjog utján
megvalósítandó teljes átalakításában keresi. A
zabadságnak neve és köpenye alatt megvaló-
ítatnak ily formán a munkás osztályoknak,
ninta népség többségének absolut uralma, s
z államesszököknek minden magán-tulajdon el-
onása melletti törvényes felhasználása az ipar-
gnak nagymérvű üzletére a munkások által s
zok kizárólagos előnyére.

Hogy mi válnék aztán a többi osztályok-
ól s a nemzeti művelődés minden, nem épen
paros munkának tekintendő tevékenységei-
ből, alkotásaiból s érdekeiből, az kétségtől
egkisebb gondja az államférfiaknak, emberba-
átoknak és világboldogítóknak, kik a munká-
okat ezen social-democrat átalakulás eszkö-
éivé nevelni s felhasználni akarják. Ezen, s

általában minden kérdésre, mely önként fel-
merül, mihelyt észszerűleg s gyakorlatilag ité-
lünk egy ily állapot valószínű vagy lehető kö-
vetkezménye fölött, mindaddig meg sem kísér-
lették feleletet adni a social-democrat szövívők.
Feladatuk nem az alkotás, hanem pusztán a
rombolás!

S valóban meglehetősen időelőtti és feles-
leges volna e dolog bővebb fejtegetése, a mig
legalább némileg ki nem mutatattik a socialis
kérdések ezen állítólagos végmegoldási módja
előfeltételeinek teljesíthetősége. Feltéve azonban,
hogy legalább az első feltétel, az általános
szavazatjog behozatala a közel politikai jövő
lehetőségén belül fekszik, ez tapasztalás szerint
mivel sem mozdítaná elő az érintettük sovár-
gott czélt. Az északamerikai democratia már
csaknem egy évszázad óta gyakorlatában van
az általános szavazatjognak s a munkás osz-
tályok mégis ugyanazon socialis s gazdasági
bajokat szenvedik ott, mint nálunk, s a mene-
külest nem az államsegély ama nemétől, ha-
nem a társulási önségélytől várják. Egy jóra-
való angol vagy amerikai munkásról természe-
tesen életveszély nélkül senki sem merné ál-
litani, hogy hiányzik nála az önségélynek s
hozzátartozóinak a takarékoskosságnak képessége.
A mi munkásaink egy része azonban, fájdalom,
oly mélyre süllyedt, hogy e valóságos megve-
tést tartalmazó feltevésben a nép iránti őszin-
te vonzalom bizonyítékát találja.

Meglehetősen bizonyossággal elmondhatni te-
hát, hogy ha behozatnék is nálunk az általá-
nos szavazatjog, e „vivmány” további értéke-
sítése a socialdemocrazia szellemében békés és
törvényes eszközökkel aligha megtörténhetnék.
A socialdemocrazia bizonyára azon gyermekes
hitben reneti magát, hogy bármely többség-
nek min den határozata elegendő a megvaló-
sítás biztosítására még akkor is, ha általa te-
nyeggettenek azok igényei, érdekei vagy jogai,
kik bírják az ellenszegülés eszközeit és bátor-
ságát. Hogy azonban ezen ellenszegülés ná-
lunk bekövetkeznék, mihelyt oly rendszabá-
lyokról lenne szó, melyek — mindegy, bármilyen
szó, ürügy, phrazis vagy forma alatt — tény-
leg a magas és közép osztályok s a felsőbb
műveltség politikai megsemmisítését s általános
kifosztását czéloznák, azon a socialdemocrazia
egyetlen csak félig itéletképes tagja sem ké-
telkedhetik.

— A román kormány nagy gondot fordít az
ország egészségügyi állapotának rendezésére. A napok-
ban a ministertanács az egészségügyi tanács által

előtt állott egy, nyitott író támlája s papírok voltak
az asztalon. Nem tudom, ha beléptemkor azonnal
reám ismert-e, hanem most már el volt osztatva
kétségem, mert szelid de nyugodt hangon viszonz-
ta üdvözlétem. Nem mutattam semmi heves izga-
tottságot; intésnek vette ezt, s ő sem látszott esz-
dálkozni megjelenésemre. Ugy, találokunk most is
mint rendesen, tanító tanítványával állt szemben —
semmi más. Előhajoltam, hogy felvegyem az aszta-
lon levő papírokat; Francis előékenyen sietett a
mellék-szobába, gyertyát vett elő, meggyújtotta s le-
tette közelembre, leeresztette a függőnyt, s miután
pár hasábot betett még a lobogó tűzre, széket tett
ő is az asztal mellé, s egy kicsit távolacska tőlem
leült. A felső lap papíron valami komolyabb fran-
czia író műve volt angolra fordítva, — de ezalatt
költeményeket vettem észre, s ezt ragadtam meg
azonnal. Francis félig felemelkedve oly mozdulatot
tett, mintha vissza akarna tartani e rablástól, mi-
közben megjegyzé, hogy az egész cseklőség; — puszt-
a másolata valami egyszerű költeménynek; én nem
vettem számba ez ellenvetést, tudtam, hogy hatá-
rozott fellépésemnek nem tud soká ellent állani: de
ez alkalommal szorosan tarták ujjai fogva a papírt.
Nyugodtan fejtém le azokat róla; keze engedett
érintésemnek; visszahuzta, saivesen követtem volna
azt is, de e perczben nem engedtem belső hajlamom-
nak. Az első lap papír azon sorokat foglalta magá-
ban, melyeket éppen most hallottam volt Francis
ajkairól.

A folytatás nem volt egészen az írónő szemé-
lyes élményeiből és saját tapasztalatából merítve,
hanem a mit észleletek nyomán érzett, részben ta-
pasztalt is s aztán költői formába öntött.

Néhány lapra terjedő vers-sorokban elmondta,
mint vonzattól lelke ényémhez, mint talált ott vis-
hangra; ha betegség, a lehangoltság vett rajta erőt,
mint óvtam őt mindentől, mint vigasztaltam, bátori-
tottam; tárgyalt a szigorúságra a tanórák alatt, s hogy

kidolgozott két javaslatot fogadott el a területek
egészségügyének rendezése iránt. A javaslatok végre-
hajtásával a belügyminister bízott meg.

— A román hivatalos lap közzé teszi a vám-
hivatalok forgalmát a mult aug. hóban. E szerint a
bevételek 775,535 frankra rugnak, tehát 1641 fran-
kal kevesebb mint a mult év ugyanazon havában.
Az ez évi augustus havi bevételhez 595,922 frank-
kal járult a behozatal és a kivitel 179,613 frank-
kal. Az egyes rovatokat tekintve az „áru-cikkek”
rovata most is legnagyobb összeggel: 582,664 frank-
kal szerepel, a barombevétel áll ehhez legközelebb 12
ezer 831 frankkal; végül a gabbaneműek 427 frank-
kal. A kiviteiben pedig a gabbaneműek teszik a
legnagyobb összeget 91,105 frankot; ezt az áru-
cikkéket követik 26,104 frankkal, ezt a baromkivitel
24,829 frankkal; a járulékok 15,278 frankot, az el-
kobzások 1547 frankot; az átmeneti kereskedés vég-
re 1475 frankot tesz. E néhány adat érthetően il-
lustrálja Románia forgalmát. Az ország ipar-cikkei-
nek tekintélyes részét külföldről veszi s helyébe
nyers terményeket szolgáltat; viszonya tehát a kül-
földről külföldről a mi viszonyunkhoz hasonlít Aus-
triához. A az új vasuti összeköttetésnek az volna leg-
főbb feladata, hogy Románia számára a szükséges
ipar-cikkeket Magyarország és benne az erdélyi ré-
szek állítsák ki.

Keleti ügyek.

Bukurest, oct. 10.

Közelebről meglehetősen komoly vizsaly, mely-
nek kimenetelét feszülten várják, tört ki a román és
a franczia nagy követtség közt. A tényállás ez:

A mult május hóban egy franczia hajó horgonyt
vetett a galaczi kikötőben és tisztjei az általános
bevett szokás szerint, élőkön a kapitánnyal, partra
szálltak üdvözlő látogatást teendők a helyőrség ma-
gasb tisztjeinél. A román tiszték siettek, ezen náva-
riassági látogatást viszonzni, kivéve a helyparancs-
nokot, Rakovitza tábornokot; mi annál feltűnőbb,
mert a tábornoknak állását tekintve, ezen legkevésb-
bé kellett volna az illem e követelményét elhanya-
golnia, és mert itt jogosan állítják róla, hogy dü-
hös poroszbarát és a franczia nyílt eszmék nyílt el-
lene. A franczia tisztikar egyszerűen tudomásul vet-
te ezen illemsértést s midőn néhány nap mulva
ugyane hajó újból érinté Galaczt, a kapitány tiszt-
jeivel szokás szerint tisztelgett a helyőrség tisztjei-
nél, de gondja volt, hogy ez udvariasságból Racovi-
cza tábornoknak ne jusson, nehogy magát annak ré-
széről az illedelem újból megeértésének kitégye.

A tábornok ingerelve ezen eljárás által, a
franczia kapitánynak szigorú rendeletet küldött, mely

mily hasznára volt e körlehetlen szigor. Elpanaszlá
megható szavakban, miként lettünk elszakítva a fon-
dor irigység által; vigasztalta önmagát a hitbe ve-
tett bizalom által; hallotta az én távolból jövő szó-
zatom, mely jobb jövővel biztat, midőn biztos rév-
pátra jutva ölembe zárhatom őt. S így tovább, tele
érzéssel, költészettel.

Én csak olvastam — s álmódzva tettem ne-
hány megjegyzést a papir szélére, mialatt gondola-
taim másfelé tevedeztek; elgondoltam, hogy e sorok
rójónia most mellettem van, már túléltek a ke-
serveket; betegség, bánat towarepültek; fiatal tizen-
kilencz éves hajadon áll oldalom mellett; és e nő
enyém lehet, ezt sugta szívem egész biztonsággal.
A szegénység átkától meg voltam mentve; féltékeny
irigység tovaszálltak, messze eltávoztak tőlünk, s nem
gyaníták nyugodt együttlétünket; a tanító szigora
gyöngédségben olvadhat fel; a hidegség szétozsolhat
már; éreztem mint hull keblembre a nyugalom üdi-
tő harmatja, nem kelle többé tekintetemet szigoru
kifejezést ölteni, homlokomat komor redőkbe vonni:
már szabad volt külsőleg is mutatnom a bennemész-
tő lángot, heves érzelmeiket — felkeresni, követelni,
kicsalni, egy más rokon lélek csendesen lobogó tü-
zét. S mig így elmélkedéseimbe elmerülve ültem,
éreztem, hogy virány és zöld fű, soha hálásabban
nem szívta magába. egy tikkasztó éj után a hajnal
üditő harmatát, mint én élveztem ez óra boldogító
hatását.

Francis nyugtalanul állt fel; elhaladt előttem,
a tüzet megigazitni, mire annak semmi szüksége
nem volt; a kandaló parkányán levő kis cikketek
felszedte, ujjalag vissza helyezte; ruhája alig egy
singyire hullámozott tőlem, oly szépen, oly válass-
tatosan nézett ki, a mint ott a tűz előtt állott sugár
termetével.

Vannak az emberi léleknek mozdulatai, melye-
ket le lehet győzni, de még olyak is, melyeken nem
vagyunk képesek uralkodni, mert azok keritnek ha-

szert ez magát nála 24 óra alatt jelentse, azon
fenyegetéssel, hogy ha ezen megbagyásnak nem en-
ged, erőszakkal hozatja el.

A franczia kapitány, minden felelet helyett,
elküldé a rendeletet eredetiben, a bukuresti franczia
nagykövetnek, mely egyenesen a kormánynál tett je-
lentést s követelte, hogy Rakovitza tábornok a fran-
czia lobogó megsértése miatt nemcsak törvényesen fe-
leletre vonassék, hanem azonkívül tartozzék szemé-
lyesen a hajó fedezetére menni és a kapitánynak
mentségeit előadni.

E kényes ügy oct. 5-én a miniszteri tanács
elő került, mely egyhangulag önkényű cselekvénynek
ítélte Rakovitza tábornok ez eljárását, de mi az
elégítetnek a franczia konzul által követelt módját-
illeti, hárman a követelés szerinti teljes és egész elég
tétel mellett nyilatkoztak, a többi három pedig az
ellen.

A kérdés tehát függőben maradt a hadügymi-
niszter, Floresco tábornok visszatérteig, kinek rémél-
hetőleg sikerülend ez ügyet a két ország érzékeny-
ségének megsértése nélkül elintézni.

Sm y r n a, oct. 8.

Jelenleg a közérdeklődés egészen vasutainkra
irányul. Mint mondták, a Cassaba-Alacheizi új vo-
nalnak előbb october 1-jére tűzött megnyitása most
még nem történik meg; hátra vannak még némely
állomási építkezések és ezeket befejező munkálatok.

Edhem Pasa, a közmunkaminiszter, ki 7-én a
fővárosba utazott, elragadtatva látszott lenni azon
jelentéstől, melyet neki az új vonalról tettek a mér-
nökök, kik őt Smyrnaig kísérték, köztük Palland urat.

E vonal minden részében tökéletesnek találta-
tott, kivéve néhány jelentéktelen kis részletet, hol
könnyen javíthatni. Edhem Pasa nagyon bizelgő sze-
rencsekívánatokkal intézett a mérnökhöz, kinek igaz-
gatása alatt e fontos munkálatok befejeztettek és
ugyan neki kifejezte sajnálatát, hogy a kormány a
roumeliai vasutai szolgálatát nem veheti többé
igénybe.

Ez több mint elismerő, ha tekintjük, hogy a
kérdéses mérnök a mellett, hogy a kormányt ily
nagy mérvben kielégítette, még a maga részére is
szerzett 60,000 török lira tisztá jövedelmét.

Idéjét itt a közmunka minister valóban nem
hasztalan töltötte, mindent maga akart látni s e
czélból nem kimélt munkát és fáradságot. Elment
Alacheir és innen Aushakba, mely utóbbi most elő-
ször részesült ama ritka szerencsében, hogy egy mi-
nister látogatását fogadhassa.

Tudvalevőleg Aushak a pompás török szönye-
gek gyártásának központja: ezenkívül Kis Ázsia e
részének gabonátára, a Brausai vilayathoz tartozik.
Itt kell elhaladniok a Kutajia, Afron és Karahissar-
ból Smyrnába menő caravanoknak.

talmukba, mielőtt észre is vennők, mint egy hatal-
mas tigris, egy ugrással keríti körmei közé prédá-
ját. Talán mindamellett is, az ily benső mozdulatok
nem mindég rosak; ilyenkor talán egy épp oly rö-
vid, mint nyugodt határozat, egy rövid öntudatlanul
is kifejezésre jutó határozat folytán az ész bizonyos
a cselekedet helyessége felől, mire az ösztön vezé-
relt, s ezért igazolva látja magát, ha a kivételnél
szenvedélyes állást foglal el. Én tudom, hogy ak-
kor nem fontolgattam semmit, nem volt semmi elő-
leges tervem vagy szándékom, és mégis egyik percz-
ben mig egyedül ültem az asztal mellett, s már a
másikban, ölembe vontam Francis s határozott,
szilárd akaratomnál fogva, vissza is tudtam őt ott
tartani.

„Monsieur!” — kiálta Francis, s azzal elhall-
gatott: egy szót sem szólott többet; az első perczek-
ben kinos zavarban látszék lenni; de a bámulás
csakhamar szétozsolott; nem követte azt ijedség vagy
harag; egészen véve csak egy kicsit nagyobb kö-
zelben volt e helyzetben, mint bármikor azon férfi-
hoz, kit megszokott mindég tisztelettel és bizalom-
mal fogadni. — A zavar és női szerénység ösztö-
nözheték őt vonakodni, de önbecsérzete megakadá-
lyozá, az ellentállást, látva, hogy az eredmény-
telen.

„Francis becsül-e kegyed engem eléggé? —
kérdém tőle. — Semmi felelet; a helyzet még igen
új és különös volt arra, hogy még beszélni is tud-
jon. Ez elnézésből én is megerőltettem magamat,
ámbar nagyon türelmetlen voltam, hogy elviseljem
nehány perczig e némaságot; de ujjalag ismételttem
kérdésemet: alkalmasint nem a legnyugodtabb han-
gon; Francis reám nézett; azt hiszem arcom nem
volt a higgadság mintaképe, szememben nem tük-
röződött nyugalom.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

Irta: Curren Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Huszonharmadik fejezet.

(Folytatás.)

Francis ha éppen annyira el lett volna is hagyva,
mint a hogy ő képzelte, még se lett volna rosszabb
orsban, mint nemének ezer más tagja.

Csak nézzük el az agg-szükek merev mogorva fa-
át e fajt, melyet mindenki megvet; ezek ifúságuk
óta, a lemondás és szenvedés alapelveivel foglalkoz-
tak; némelyike a szűken mért táplálék miatt csak-
nem egészen csonttá vált meg; minden gondolatok
oly kitartóan az önruralom; oly állandóan ez min-
len czéljok, hogy a végén a mi szelidebb, kelleme-
bb volt természetükben, ebben olvad fel; és végül
egy hálnak meg, mint az elkecsereedés valódi minta-
répei, sok csontból s egy kevés pergament-ből állit-
ta össze. A boncztan emberei, azt mondják, hogy
egy vén leány öszezugsugorodott csontvárában is van
szív, — éppen olyan, mint egy gyöngéden szerető
nő, vagy büszke anya keblében.

Lehetséges volna-e ez? Én valóban nem tu-
dom, hanem hajlandó vagyok kétkedni benne.

Előre léptem, jó estvét kívántam Francisnak, s
leültem, A mely széket elfoglaltam, alkalmasint ép-
pen az volt, melyet ő odahagyott. Egy kis asztal

Aushak tehát az ország egyik nevezetesebb ontja.

Tekintetbe véve a városnak fontosságát kereskedelem és ipar szempontjából és meg lévén győződve az előnyökről, melyek az új vonalból reághamlanak, Edhem Pasa valószínűleg hajlandó, a Cassaba-alachetiri vonalat egészidőig vezetni. Csak az itt nagyon hegyes talaj egyenletlensége és több más okból már most is következtethetünk, hogy az új pálya kiépítése talán sokkal nagyobb akadályokkal jár, mint az imént befejeztét.

Míg a Smyrna-alachetiri vonal vállalkozói, igazgatói és más főbb hivatalnokai Edhem Pasa szerencsekívánatait fogadták, a smyrna-aidini vasúttársaság & C-ie, még nem tudni joggal avagy jogtalanul válságos, mondhatni szorult helyzetben van.

Ennek következő a története:

Ezen társulat egyik hivatalnokai, osztrák alattvaló, valamivel ezelőtti levelet írt az „Impartial“-ban, melyet az időben a „Turquie“ is közölt, melyben határozottan állítja, miszerint a társaság igazgatósága nem állja nagy összegeket eliskasztani; ezen sikkasztások főmesterül valami M. M.-et nevez meg; különben indítványozza, hogy egy szakbizottság vizsgálja meg az ügyet és maga részéről késznek nyilatkozik, ez iránti bizonyítványokkal szolgálni.

Innen mint gondolhatni, nagy zaj támadt és a vádlott egyéneknek nagy tekintélyük van a városban, az ellenük irányzott támadásokat az egész világ ámulással fogadta.

A becsületes megértett panaszt emelt az osztrák konzulnál, a vádló pedig okul adván, hogy konzula őt egykor más körülmények közt nem akarta osztrák alattvalónak elismerni és megtagadta tőle az oltalmat, melylyel tartozott, vonakodott a konzul illetékességét e hasonló esetben elismerni és török alattvalónak nyilvánítá magát.

Scheezer ur, az osztrák-magyar konzul nem volt e véleményen és fentartván magának minden jogot alattvalója személye iránt, ezt azonnal elfogadni rendelte, de eredmény nélkül, mert a vádlónak sikerült a követtség embereinek nyomozásait kijátszani, úgy mint a helyi rendőrséget is és egy befolyásos egyén segítségével Konstantinápolyba hajózott.

Bizonyos idő múlva nem beszéltek többé az esetről; de ma veszik itt hírt, hogy egy külön bizottság küldetett Konstantinápolyból, mely az ügyet a legszigorúbban megvizsgálja.

Az első gyűlés helyt, tartományi kormányzó Hamdy Pasa elnöklése alatt tartatott; a vádló jelen volt és mondja, hogy állításai bizonyítására meglehetősen bőséges okmányokat mutatott be és hogy majd döntő bizonyítványokat fog előállítani. A sajtó képviselői nem bocsátatnak az ilyen tárgyalásokba, miért is a részletekért természetesen nem állhatni jót.

Akár hogy legyen a dolog és bármilyek legyenek a leleplezések, melyek e bizottság keblében történhetnek ez eset következtében, a kormány megtámaszthatja e leleplezést, hogy sokkal komolyabb ellenőrzési rendszerről gondoskodjék, mint milyen mostanig létezett.

Mivel a kormánynak jelentékeny biztosítási összegeket kell fizetnie, senki se vonhatja kétségbe azon jogát, hogy ez ügyet a legbeatabban vizsgálja.

A meteorok helyzete naprendszerünkben.

Tanári székfoglaló beszéd.

Tartotta: **Pál Károly**, m.-vásárhelyi ref. tanár
1874. sept. 5.

(Folytatás)

Ily módon az eredetileg gömbölyű kődfölből, mely nem is tartozott naprendszerünkhez, üstökös állott elő, mely már mint újon alakult világtest vagy csak átmenetileg, vagy hosszabb ideig naprendszerünkhez tartozik. Az ily módon alakult üstökös pályája a cosmicus felhő távolától, továbbá mozgásának eredeti gyorsaságától és irányától függ; s ennél fogva kerülök, mentelék vagy hajtalék lehet. A két utóbbi esetben csak egyszer jelenik meg az üstökös naprendszerünkben t. i. napközeli állásában, s aztán eltűnik örökre a világűr végtelen távolában; de az első esetben meghonosodik nálunk s a bolygók módjára bizonyos számú évek alatt végzi napközeli pályáját. Magától érthető tehát, hogy az üstökös-pályák helyzete és fekvése végtelenül különböző lehet a földpályával szemben, e forgások irányára néha egyező, de legtöbbször ellenkező a földével.

De azért Schiaparelli szép okoskodása szerint ha a cosmicus felhő üstökösök alakult, sorsa még nincs eldőlt. Mintán az üstökös teste nem ezilárd szövegű, hanem egyes részei egymás iránti helyzetüket könnyen változtathatják, az üstökös feje vagy magva, mely a naphoz közelebb áll, szükségképpen gyorsabban forog a nap körül, mint az üstökös távolabb álló részei. Ezen okból a napközeli forgás folyama alatt az üstökös a megégett hátramarad, a z üstökös mind inkább hosszukóvá válik, míg végre egészben vagy csak részben meteor-gyűrűvé oszlik föl a nap körül. Ily módon az egész üstökös-pálya megtelik széthomlott üstökös-anyaggal, t. i. azon kis sötét meteorstestekkel, melyek a föld légkörén áthaladva, izzóvá válnak s mint hullócsillagok lesznek láthatókká.

ja és a kárpótlásokat behajtsa és ha bebizonyul, mit most még állítani nem lehet, hogy sikkasztások történtek, akkor a főbűnösök egyike a császári biztos, ki a helyett, hogy komoly ellenőrzésben és a kormány érdekei védelmében buzgólt volna, megelégedett azzal, hogy — saját szavai szerint — barátságos intervenciót ajánlja ez ügyben. Nem fogjuk elmulasztani, az olvasókat ezen a közönséget nagy mértékben érdeklő ügy mozzanatairól értesíteni.

A sarkvidéki expedíció Magyarországon.

(Folytatás és vége.)

Payer főhadnagy, ki alig győzte a beszédek végeztével tollas kalapjával megköszönni a nagy megajuló éljenvihart, németül így felelt:

„Meghatva mondom önöknek köszönetet a szíves fogadtatásért, melyben bennünket részesítenek. Lelkemből örülök, hogy azon ország földjén állok, melynek fiai a tudományos kutatás szerény harcsoai iránt ily kitüntető érdeklődéssel viselkednek. Fogadják önök szívvel eredt köszönetünket.“ (Élénk éljenzés.)

Utána Kepes szólt eképen:

„Azon szíves fogadtatás, mely bennünket a civilisatio legészakibb pontjától Bécsig kísért, bizonyára nagy örömet gerjesztett mindnyájunk keblében; de ha lélekemelőleg hat barátomra azon megtiszteltetés, melylyel bennünket jelenleg Pozsony városa fogad, kétszeresen fokozott hatással bír az reám nézve, ki két évi hosszú vándorlás után most lépek először hazám szentelt földére. Nem vagyok képes ékes szavakkal kifejezni keblem érzelmeit; de bigyriék el nekem, hogy ezen fogadtatás emléke szívemben örökké élni fog.“

És újra felhangzott a viharos éljen. A zene megszűnt, a nők kendőikkel intettek búcsút, s a vonat a lelkesült közönség zajos üdvözlései közt robbogott tovább.

A közbeeső állomásokon mindenütt több-kevesebb közönség gyűlt össze, mely éljenzéssel üdvözölte a vendégeket.

Érsekújvárhoz az indóház udvara zsúfolva volt közönséggel. Az étterem bejáratánál Miklósfői járásbíró fogadta a vendégeket, szólván ekképen:

„Uram! Érsekújvár város közönsége gyűlt itt össze, hogy önöket, a tudomány hőseit üdvözölje. Nincs itt pompa; nincsenek lobogók; nincsenek köztűnik érdemrendekkel díszített csillogó egyenruhák; de kebleinkben őszinte, mély hódolat honol azon férfiak iránt, kik a tudomány érdekében anynyit szenvedtek, oly fényes diadalt vívtak ki, hogy méltán helyet érdemelhetnek Európá legkitűnőbb férfiainak pantheonjában. Legyenek önök körünkben üdvözölve; éljenek soká!“

Payer egyszerűen megköszönte a fogadtatást, mire a vendégek az étterembe mentek, hol jó cigányzene mellett költöttek el nagyszámú néző közönség jelenlétében a város által megrendelt ebédet.

Egy fél óra múlva a vonat a közönség éljenzése közt tovább robbogott.

Ekkor már az üstökös helyett egy széles, meteor-kövekből álló gyűrű forog a nap körül, miként azt minden évben alkalmunk van szemlélni az augusztusi meteorrajban. Ha vajjon e meteorgyűrű zárt és e meteoranyag, az eredeti üstökös egész pályáján elvan-e szorva, vagy pedig mint a novemberi üstönnél az egyes meteorstestek még nem töltötték be egyformán az egész pályát s néhol még üstökös alakjuk van, ez a körülmény a cosmicus felhőek a vonzása által eszközölt ilyes átalakulásánál pusztán az idő kérdése. Idő folytán egy oly üstökös anyagának, mely zárt körben forog a nap körül, mindenesetre szét kell oszolnia az egész pályán, s ha eredetileg ellipszisben forogott a nap körül, lassanként oly ellipticus meteorgyűrű fog alakulni belőle, melynek alakja és nagysága az eredeti üstökös-pályával megegyező.

Az augusztusi meteorgyűrű és az 1862-iki 3 ik üstökös pályája között oly nagy összhangzást talált valóságilag Schiaparelli, hogy a kettő teljes azonosága felett kétség nem támadhat. A meteoranyag nincsen azon meteorraj egész pályáján egyformán szétszórva, mely a z aug. 10-iki hullócsillagokat szolgáltatja; még mindig meg lehet különböztetni ama tömöttebb meteor-csoportokat, melyek az egykori üstökös magjából állottak elő, a pályának kevésbé sűrű részeitől és épen ezért 1862-ben egy fővel és üstökkel ellátott üstökös alakjában láttuk ezen meteorgyűrű különböző tömörségű részeit, épen akkor, midőn annak legfőbb tömörtebb része aug. 10. a nap és földhöz legközelebb állott.

A bécsi csillagász Oppolzer nagy pontossággal kiszámította ezen pusztá szemmel is látható üstökös pályáját; másfelől Schiaparelli az aug. 10. hulló meteorok pályáiból azon nagy gyűrű pályáját számított ki, melyben ezen meteorok forognak, mielőtt a föld vonzaskörébe jutnának.

(Vége következik.)

Esztorgom-Nána állomásnak lobogókkal díszített indóházában nagyszámú közönség élén a megyei alispán üdvözölte az ünnepelteteket. A városi tűzoltók díszruhába öltözve tartották fenn a rendet. A közönség folytonos éljenzése nem engedte szóhoz jutni sen Payer t, sem Kepes t, kik csak kézzsoritással köszönhették meg a szíves fogadtatást. Zajos ovációkban részesült itt Wilczek gróf is, kinek ki kellett szállni a kocsiából, hogy az éljenzés lecsendesedjék.

Legmeghatóbb volt a fogadtatás Vácot. Mozsarak dörgése hirdeté a vonat közeledtét, melyet a pályaudvarban beláthatatlan nagy közönség üdvözölt éljenekkel. A pályaudvar itt is lobogókkal volt díszítve s a helybeli tűzoltók fényes egyenruhában sorfalat képezve a tűztrombita díszjelét hangoztatták. A népiszkolák növendékei, apró gyermekek még apróbb zászlókkal katonásan álltak hosszú sorokban, s vége-hossza nem volt az éljenzésnek, melyet a kis sereg el sem akart hagyni.

A mint Payer és Kepes a kocsiából kiszálltak, a helybeli négyelet elnöknője óriási koszorut nyújtott át a vendégeknek. A város nevében Réthy István polgármester mondott rövid „hozott Isten“-t, mire Payer és Kepes elérkezényülve mondtak néhány köszönő szót, melyet anyyira elfojtott megindulásuk, hogy környezetük is alig hallhatta, Payer a pályaudvarban testületileg megjelent vadásztisztekhez ment, s azokkal váltott néhány szót.

A gőzgép sípolt, a tűzoltók trombitája a díszjelt hallatá, a férfiak kalapjukkal, a nők kendőikkel intettek búcsút, a tanuló-iffjuság zászlóit lobogtatva, tulkiáltá a nagyok éljenzését, s a vonat tovább haladt.

Palotánál, hol szintén nagyszámú közönség várta a vonatot s éljenzésbe tört ki, midőn Kepes t és Payert megpillantotta, Zichy Edmund gróf szállt fel a díszkocsiba, mely a többi kocsiól elválasztatván, a személyvonat a budapesti pályaudvarba robbogott be.

Budapecsten az északi sarkutazók a város vendégei lévén, d. n. 4 órakor a városház tornyára felvonatott a nemz. lobogó s ez az ünnepélyes előkészületekre jelt adott. Fél 5-kor a városháza helyiségeiben összegyűltek a főpolgármester s a városi fogadó-bizottság tagjai s tíz kocsin indultak ki az osztrák állami vasut indóházába. Ott 5 óra után az egyéb küldöttségek tagjai s más meghívott vendégek is összegyűltek, míg az utcákat s különösen a váczi boulevardot nagy néző sokaság foglalta el. Ki-válóság sokan voltak az indóház körül s itt a közlekedés teljesen fenakadt. Egyes házakban nemzeti lobogókat tűztek ki, így a többi között a kereskedelmi akadémiában.

A vasuti indóházban jelen volt a főváros, az akadémia, a földrajzi-társulat, a műgyetem, az egyetemi és műgyetemi olvasóköz, valamint a budapesti helyőrség küldöttsége. A fővárost Ráth főpolgármester, Gerlóczy alpolgármester és számos bizottsági tag; az akadémia Horváth Mihály, Pulszky Ferencz, Gyulai Pál, Szabó József, Vadnay Károly; a földrajztársulatot Hunfalvy János s Vámbéri Ármin; a műgyetemet dr. Nendtvich rector s több tanár képviselte. A budapesti helyőrség részéről jelen volt Hoffmann tábornok s több törzstiszt. Ott volt továbbá Thaisz rendőrőrnök s a kormány köréből ott láttuk Havas államtitkárt és Jekelfalusi min. tanácsost.

A vasuti indóház lobogókkal volt díszítve, a bemenet felett több gőzcsonlag világított.

A vendégek a fogadási terembe gyűlvén össze, háromnegyed hatkor jelezve lett a vendégeket hozó külön vonat megérkezése. — Tudva van, hogy Rákos-palotáig a rendes személyvonattal jöttek; itt kocsijuk a vonatól elkapcsolatott s tíz perczel a rendes vonat megérkezése után külön gőzmozdonyral jöttek a fővárosba.

Minden szem kíváncsian a bemenet felé fordult. Nagy éljen zaj tudatá, hogy kiszálltak. Ráth főpolgármester üdvözölte őket s a vendégek körben álltak a főpolgármester körül.

Jobbról legelől állt Payer. Közös hadseregbeli vadásztiszt, főhadnagy lévén, ezrede festői egyenruháját viseli, mellén több érdemjellel. Mellette állt Kepes, az expedíció kitűnő orvosa, hazánkia. Honvéd főorvos lévén, díszegyenruháját viselte, mellén szintén több érdemjellel. Mellette volt az ősz gr. Zichy, ki szürke utöltönyt viselt. Mögöttük a fiatal gr. Wilczek fekete salon-öltönyben. Ez igen elegáns alak; — a mi az expedíció pénzügyi oldalát illeti, neki volt e körül a legtöbb érdeme.

Az éljenzaj lecsillapodván, Ráth Károly főpolgármester szólni kezdett és pedig ekképen szólt:

Uram!

Szívem mélyből tisztetem önök becses személyében monarchiánk kitűnő férfait; a tudománynak felkent bajnokait!

Önök tudománydus tapasztalataik az összem-beriség; s mint minden vívmány, mely e téren újból fölmerül, — az emberi társadalmat örök halálra kötelezi.

A hála és elismerés babékoszoruja első sorban azokat illeti, kik a tudomány kifejtésére, az ismeretek előmozdítására s így az emberi nem műve lődésére nemes ösztönük által vezérelve, fáradhatlan kitartással közreműködnek.

Önöknek, tisztelt uraim, e téren minden irányban az oroszjárás jutott nemes feladatul; mert a tudománynak soha ki nem tölthető tárházát, dus a pasztaletaikkal, földgömböinknek oly részéről gyarapíták, hová eddig emberi lény s a kutató észnek hatalma elérni alig tudott! — továbbá azért, mert az önfejlődés, életveszélyes küzdelem és oly súlyos megpróbáltatások közepette szereztek meg azokat az összem-beriség számára, melyeknek legyőzése önök becses személye és nagy lelki ereje iránt méltó bámulatunkat kelti fel.

De a veszély szerencsésen leküzdve s az óhajtott cél immár el van érve!

Üdvözlöm tehát önöket, tisztelt uraim, Budapest főváros közönsége nevében, azon nyílt biztosítással, hogy önök által a tudomány érdekében hozott áldozat mérvét fővárosunk közönsége teljesen méltányolja!

Üdvözlöm önöket a hazafini kebelnek azon viszonlagos érzetével, — mely érzélem az északi sarkvidék tájain is szeretett hazájukra és fővárosunkra való megemlékezésükben önöknek nemese keblét dagasztá!

Üdvözlöm végre önöket, fővárosunk vára-vár kedves vendégeit, azon édes óhajással, hogy körünkben való maradásuk rövid ideje önöknek kedves legyen és ha ez nekünk sikerült, — emlékéit megtartani sziveskedjenek!

Éljenek!

A főpolgármester beszédét többször zajos éljen szakítá meg. A mint bevégezté, Payer Kepesnek intett s ez néhány meleg szóval, magyar nyelven közönte meg az ünnepélyes fogadtatást. Azt mondá hogy azon nem várt, nagyszerű kitüntetés, melybe részesülnek, megzavarhatna bárkit is. — E kitüntetés a legfényesebb jutalom a kiállott szenvedéseikért s e pillanatban elfelejti a két év nagy buját. — Életének legboldogabb napja ez, különösen reá nézve, mert ő hazája részéről nyeri e kitüntetést. Ismételve a legmelegebben, a legmélyebben megható mond köszönetet.

Éljenek fogadók benső megindulással mondot szavait, mire elő lépett a helyőrség küldöttsége s németül mondot szavakkal: „A budapesti helyőrség üdvözlöi önöket“ — kezét szorítottak Payer főhadnaggyal.

Ezután Payer főhadnagy szólt német nyelven. Mélyen érzett háláját fejezté ki a megtiszteltetésért mely a legfényesebb jutalom a kiállott nehéz évek bajaiért. Forrón, nagyon forrón köszöni e megtisztetést.

E szavak éljenzéssel fogadtatván, előlépe Hunfalvy János s a földrajzi társulat nevében szves istenhözött-tal üdvözlé a vendégeket és kez szorított velök.

Majd az akadémia küldöttsége lépett elő s e nek nevében Horváth Mihály így szólt a jöttekhez: „Isten hozta önöket! Szívesen üdvözöljük a magyar akadémia nevében!“ s az akadémia küldötti a vendégekkel kezét szorítottak.

Végül jött az egyetemi olvasóköz küldöttsége. Ennek szónoka babékoszorú nyújtott át a bátkutatóknak, kijelentve az egyetemi ifjuság üdvözlését. Kepes felelt a szónoknak, megköszönte azon ifjuság rokonszenves megemlékezését, mely a tudományos pályán fáradozik a haladás érdekében.

A vendégek ezután a közönség zajos éljenzésközött a kocsiakra szálltak. Az ünnepelték Ráth főpolgármesterrel két nyitott, négyfogatu kocsin helyezkedtek el; — ezeket követé az egyéb magánfogatok és bérkocsik hosszú sora.

Az utcákon nagy sokaságban állott a közönség, s a merre a menet haladt, mindenütt felhangzott a zajos éljen.

A menet a „Hungária“-szállodába tartott, hol a vendégek el vannak szállásolva. A díszes vendéglő az alkalmokor ünnepi díszű öltött, csarnok és lépcsőzetét virágok ékíték, tetőzetéről a nemz zászlók lengenek. A vendégek részére az első emeleten a legdíszeseb szobák tartattak fenn; a szobák több kép, album stb. az expedícióra emlékeztet.

A vendéglő előtt a „Hungária“ igazgatója fogadta a vendégeket s felkísérte őket szobáikba. Jött Ráth főpolgármester a városi küldöttség — és itt történtek a bemutatások.

A vendéglő előtt nagyszámú közönség áll, mely zajosan megjelenézte a jötteket. 7 óra tájban vendégeink a nemz. színházba kocsiztak.

A nemzeti színházban a sarkutazók tiszteleté Hunyady László t adták, a nézőtér ünnepély kivilágításával. A bejáratok előtt s az épületen kívül nagy közönség várta a sarkutazókat, kik porban 7 órakor érkeztek két kocsin. Kiszállásukkor rádó éljen hangzott föl s éljenek kísérték őket a helyükbe. Két páholyt foglaltak el az első emeleten a főhercegi páholy szomszédságában. Az elsőb Payer és Kepes, a másodikban Wilczek és Zichy grófok ültek. Minden látszó e két páholyra irány s a nézőtér minden helyét elfoglaló roppant közönség nagy érdeklődéssel nézte a hírneves utazókat, k ma fővárosunk vendégei. Mellettük Hunfalvy János és Ráth Károly főpolgármestert láttuk. Az előadás kitűnő volt. Erkel Ferencz vezette a zeneka Hauck k. a énekelté Gara Máriát s a sarkutazversenyt tapsoltak neki a közönséggel.

Göde Károly

s.-sz. györgyi ref. lelkesnek a háromszéki honvéd emlék-szobor leleplezése ünnepélyekor mondott beszéde.

(Folytatás.)

Le kellett hullani a mi dicsőségünk csillagának is. Ég és föld ellen vétkezhetünk öntudatlanul, mert ég és föld ellenünk támadott. A világnak sósátsághoz szokott szemei nem tudták elviselni a mi tündöklő fényességünket, és hozta ránk súlyos nehéz fegyvereit. Még egyszer az lett a kérdés honfitársaink, hogy éljen-e a nemzet vagy meghaljon? Még egyszer az volt kérdés, hogy ajkával szereti-e csak a jogokat, vagy érte harcolni is tud és vétét ontani? Ti tudjátok, hogy e kérdésekre a magyarnemzet megfelelt becsülettel, emberül. Ti tudjátok, hogy ingyen nem engedett át semmit, hogy lépésről-lépésre védett minden tért! hogy küzdött megsebesítve, feltérde roskadva, és vérrel fízettett meg minden elfoglalt arasznyi tért és hajszálnyi jogot. Ti tudjátok, hogy midőn a riadó kürtök megfuvattak, és a harcok istene mennydörgő szekerén végig vágatott országunk felett, nem találta gyáván e nemzet fiait. Hősök állottak elő a nép fiaiból, és mint-ha ősapáink lelke éledt volna fel bennük, mintha Atilla és Árpád hadrontó bajnokainak szelleme költözött volna beléjük: úgy harcoltak ifju újoncz honvédek, karjoknak mennykőcsapása alatt régi, kipróbált, erős harczedzett hadsorok megingattak.

Azonban meg van írva: Istennek örök végzése senki meg nem másíthatja! Ezen végzés pedig azt mondotta nekünk: „még egyszer szállj alá a megaláztatás völgyébe, még egyszer lépj be a siralomházba!” Még egyszer levettettéjünkrol a bokréta harczi sisak, még egyszer letépett rólunk a csillogó ezüst páncél, kardunk még egyszer ketté törtött és a nemzet még egyszer ott feküdt a mohácsi vérmezők testvérén, a világi gyászszíkon, öszszetérve, mindenét kirabolatva, vérebén elterülve! Özvegyi gyászt kötött Magyarország, legjobb fiai elhullottak, és a bánat mint egy hosszú sötét fátyol húzódott utána és követte minden lépéit. S valjon most éjjeli óra hívja-e fel sirjából nemzetünket, hogy mint egy kisérleti szellem járjon néhány percig a temetőn s aztán ismét visszavigyék a föld alá; vagy a feltámadás trombitája zeng, és az költ bennünket örökkévaló életre, hogy többé meg ne haljunk? ... Azt hiszem egyik sem honfitársaim! mert nem is haltunk meg. A mely nemzet a szabadságból, a halhatatlanság ez itálából ivott: az soha többé meg nem halhat. Mi pedig megkóstoltuk azt a szent kehely fenekéig! Csak élni próbálunk, élni tanulunk! Élni lassan, kinosan vergődve, küzdve, el-elbukva, el-lebukva, meg félkálva, sirva de dolgozva, csendesen de biztosan téve lépést lépés után Erre tanított bennünket a sok csalódás, keserűség és tapasztalás. Szárnyaink lemetstettek, de lábaink megmaradtak s mi talpra állottunk. Kezeink is meg vannak, tehát dolgozhatunk. — És ha a nemzet arcát még mindig a bánat fellegei borítják és nem tud egy perc alatt felderülni: azon senki ne csodálkozzék.

Hisz ez oly egyszerű, oly természetes és érthető, hogy ezen sötét lap nélkül nem látszanék multunk fényessége. Ebben érzi szívünk hitét, melységét, nemességi jogát! De legyen szabad nekem e pillanatban szétlenni a felbőket, és rámutatni az égre multban és jövőben! Egedjétek, hogy kimondjam, miszerint e pillanatban ide, mi nem annyira busolni, mint felvidulni, nem lemondani, hanem remélni, nem elcsüggedni, kétségbeesni, hanem lelkesülni, bizalmat és vigasztalást venni jöttünk. A mult annyira megtanított bennünket, mi végül jól esik, hasznos és drága, szenvedéseink tengeréből annyi becses gyöngyöt — bölcs tanúságot — halasztunk, hogy azokat nem szabad eldugva tartanunk sem a világ, sem önmagunk előtt, sőt fel kell azokat mutatnunk, fel kell említenünk ezen drága tanúságot, mert ezek azok, melyek ereinkben a vérforgást megindítják, ezek azok, melyek a magyarnemzetet saját szemeiben felemelik.

Ezen tanúság ezt mondja nekünk, hogy a mely nemzetet az isten fentartani és nagygyá tenni akar azt mindig sok szenvedéseknek, nagy megpróbáltatásoknak teszi ki. A jelenkor irányzó nemzetei közül is egyik sem alkotta meg a maga boldogságát és jóvendőjét a kényelem selyem pamlagán, hanem munkaverejték, veszélyek és izzadás közepette. Hajdan az isten a maga választott népét az izraelt, a vörös tengeren vitte keresztül és 40 esztendőig bujdosatta a pusztában, mielőtt a boldog Kanaán előtte megnyitotta volna: így ma is minden nemzetnek, mely élni akar, és vágyai, céljai Kanaánjába el akar jutni: által kell mennie a tengeren, pusztaságon. Mi honfitársaink keresztül mentünk már aláng és vér verestengerén, bujdosunk a hazátlanság és számkivetetés sivatag pusztáin, elszenvetünk, a mit csak nemzetnek szenvednie lehet: azért a nemzet meg nem halhat, mert az életre joga, s istentől arra záloga és kezessége van! Bizalom azért és reménység! a tűzpróbán már által mentünk és erőseknek, tisztának bizonyultunk. Vigyázat és kitartás mert közeledünk Kanaán határszélei felé; azon hely, azon föld, azon ég, és azon világ felé, a hol és a mikor a legnagyobb magyarok jóvendőlése teljesülése meendő: Magyarország nem volt, hanem lesz!

Vége köv.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, oct. 20. 1874

Franciaország három megyéjében vasárnap azaz oct. 18-án volt a parlamenti pótválasztás. A republikánusok jelöltjei ezek: Alpes-Maritimes megyében Leon Chris és Medecin Gaspár: Pas-de-Calaisben Brasme Ferencz, végül Seine-et-Oise megyében Senard.

Mint az eddig lefolyt választási mozgalmakról szóló tudósításokból tudjuk, a küzdelem nagy és heves. Maga a kormány is bele avatkozott és pedig igen brutális módon a korteskedésekre, főleg az első helyen nevezett megyében, de az állandó bizottságban, interpelláltatván, kijelentette, hogy semleges marad.

A republikánusok jelöltjei valamennyien, a köztársasági lapok szerint, igen jeles és népszerű emberek, kik már szerepeltek a közélet terén s egy részük már volt is képviselő.

A Walesi herceg nagy aggodalmat kelt a „Daily Tel”-ban. Ez angol lap ugyan is attól tart, hogy az angol trónörökös, ki látogatást tesz az előbbi londoni francia követnél: Larocheoucauld Bisaccia hercegnél Rambouilletben s innen a legitimista De Luynes herceghez rándul Chateau de Damshirrebe, itt könnyen Chambord gróffal találkozhatik. Az említett angol lapnak borsózik a háta már csak azon gondolatra is, hogy a Walesi herceg kezét szoriton egy Chambord gróffal!

„Ha ez megtörténne, azt mi nagyon sajnálnók. Az angolok ugyan jól tudnák, hogy egy ily találkozásnak semmi jelentősége sincs, de Franciaországban még is igen nagy bosszúságot keltene. Anglia vendégszeretőleg fogadta ugyan a számzúzott Bonapartékat, Orleansakat, de ezek nem voltak praetendensek (!). Maga Lulu herceg is csak egy plebiscitum lehetőségét teszi függővé igényét! De a Chambord gróffal való intimitásról szó sem lehet.”

Arnim gróf ellen egyre foganatosíták a rendszabályokat. October 15-én Berlinben Arnim gróf anyósánál, Arnim — Boytzenburg grófnőnél házmozgás volt, mely tartott déltől kezdve egész d. u. 4 óráig Pick rendőr inspector és hat hivatalnok vezetése alatt.

A házkutatás kiterjedt még a fészerekre is, hol a butorokon kívül Harry Arnimnak számos ládája is voltak, melyek ott heverték felbontatlanul, mióta Párisból oda szállították. 14 láda lefoglaltatott. Maga a fészér pedig egy rendőr által őriztetik s nem szabad senkinek hozzá férni. A házmozgás után még eddig ki nem puhatolt okokból tűz támadt, mely néhány igen szép butor darabot elhamvasztott, de csak hamar eloltották. A Kreuzzeitung szerint Arnim ideges, de nem ágyban fekvő beteg.

Néje oct. 14-én látogatta meg legelőbb 11 nap óta; de azon előbbi engedélyt, hogy minden nap meglátogathassa, visszavonták. Senkit sem bocsátanak hozzá, Arnim jogi képviselője egy papir szeletkén egy kérdést intézett Arnimhoz, de még e papir szeletkét sem adták át neki.

Az argentin köztársaságban már huzamosabb idő óta folyó polgárháború véget ért. Ezt így jelzi egy következő távirat: „Buenos-Ayresből f. hó 12-éről jelentik, hogy Sarmiento az elnökséget átadta Avellendának a forradalom meghiusult, a hadsereg hű maradt. 50,000 nemzetőr üldözöbe vette a Mendosa felé futó Arrendondót. Mitre pedig Montevideoba menekült.”

Az „Epoca” spanyolországi száma. Moriones tábornagy jelentését hozza a Pampelónába való vonulásról. Laserna, los-arcosi útjában Unzué Biurrun és Anoreből 22 karlista csapatot csalt ki állásából, s így szabadá tette a pampelónai utat. A biurruni ütközetet, melyet a karlisták nagy győzelemnek hirdetnek, jelentéktelennek mondja. Biurrunot 2 század szállta meg, midőn visszavonulást parancsoltak. Az uton 2 karlista csapat támadta őket meg, s 60 fogoly vesztettek. Pampelont szeptember 22-én szerencsésen elérték és élelemmel ellátták. A szeptember 23-án megkezdett visszavonulás heves küzdelembe került. A karlisták nagy tömegeket fejtettek ki, teljesen körül akarták őket venni. Erős yadal után átkeltek a mendivili hidon, s később Basasoinál heves tüzzel visszariasztották a karlisták főhadirejét. A veszteséget Moriones 300 embernyinek, az ellenségét 3-szorta többnek mondja. Az újkarlista tüzéség rosul lövőidőzött, s a csapatok Krupp-féle lövegei csak hamar elhallgattatták.

Nyilvános számadás és köszönet.

A kolozsvári leányvárváz javára f. hó 16-án tartott műkedvelői előadásból — a részletes kimutatás tanúsítása szerint — az árvaháznak összesen 146 frt jövedelme volt. Ez összeghez felülfizetésekkel járultak: Bartal György minister ur 10 frt, Máda Victor min. titkár ur 5 frt. Csink Jánosné 40 kr, Márk ur 20 kr, Weiss ur 80 kr, Losonczy János 30 kr, Simon Mátyás, postafőnök ur 1 frt 50 kr, Valaki 2 frt, dtto 5 frt, dtto 80 kr. Marcell Géza ur rendezői díját visszaajándékozta 2 frt, végre színházi intendáns Korbuly Bogdán ur 80 forintot ajándékozott.

A rendező bizottság kedves kötelességét teljesíti, midőn a t. műkedvelő úrnőknek és uraknak, a zene-conservatorium t. tagjainak, t. Pichler Bódog karmester és Marcell Géza rendező uraknak, vala-

mint a t. felfűllesztőknek a jótékony cél iránt tanúsított szives részvételükért, a nyilvánosság színe előtt az árvaház nevében legmelegebb köszönetét kifejezi. Kolozsvárt, 1874. oct. 19.

A rendező bizottság:

Fejér Mártonné, elnök.

Korbuly Bogdáné,

Kócsi Károlyné,

Fischer Lajosné,

Hancz Györgyné.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestén octob. 20. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett, octob. 20. 10 ó. 36 p. d. e.

Az északi sarkexpeditio tagjai részére rendezett ünnepélyek fényesen folynak; tegnap este Kepes és Payer igen érdekes felolvasást tartottak. A horvát egyetem tegnap megnyitották; az ünnepélyeket a bán latin beszéddel nyitotta meg, a rector szintén latinul beszélt, mire Telfy és Finály a magyar egyetem részéről üdvözlék a horvát egyetemet, később Pauler tartott remek beszédet; délután fényes díszebéd volt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, oktob. 20. 1874.

— A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur elrendelte, hogy a mértékrendszer a középtanodáknál már az 187¹/₅-ik tanév kezdetétől rendszeresen tanítások.

— Dr. Machik Béla, egyetemi prorektor ura vonatkozó tegnapi hírnök közlésésével irhatjuk hogy nevezett tanár ur külföldi utazását az újabb korbázi intézmények tanulmányozása céljából teszi a miniszter engedélye mellett. Azt hisszük ez utazást örvendetes jelként regisztrálhatjuk az iránt, hogy egyetemenk orvostudományi karának egyik legelőbb szükségén: az önálló kórház hiányán mielőbb segítve leend.

— A kolozsvári lövészegyletnek tavasszal felszentelendő zászlója már elkészült. Maga a zászló 350 frtba került. — A zászlóra a szalagot — mint irtuk volt — Zászlóanya gr. Bánffy Bóláné ő nsga rendelte s ezenkívül a zászló költségeire is 50 frtot adományozott. A zászló költségeire a kolozsvári hölgyek között a gyűjtések most folynak, s e gyűjtéseket Maczedonffy Papp Vinczené, s Maczedonffy Irén ő negaik eszközlik. — E célra is eddigelé — mint halljuk — mintegy 150 frt jött be. — Reméljük, hogy hölgyeinknek e szép s dicséretet érdemlő fáradozásait ohajtott siker fogja koszoruzni.

— Színházi műsorozat oct. 21-től nov 2-ig. Szerda 21. Színésznő, Pajkos diákok, künn szorultnó két vigjáték először Szath. L. jubileuma. Csütörtök 22. Troubadour b. sz. 20. Péntek 23. Szász szűz b. sz. 21. Szombat 24, Didier vagy a késő szerelem b. sz. 22. először. Vasárnap 25. Rokkant huszár b. sz. 23. Jövő heti előkészületre kijelöltnek: Hétfő 26. Csók b. sz. 24. másodsor. Kedd 27. Tudósok b. sz. 25. újból tanulva. Szerda 28. Rablók b. sz. 26. újból tanulva. Csütörtök 28. Nabuccon bérlet sz. 27. Péntek 30 dikán Galathea. Hét év után bérlet sz. 28. vigjáték először. Szombat 31. Egmont b. sz. 29. először. Nov. Vasárnap 1. Mi-tyánk Isten! b. sz. 30. További előkészületre kijelöztnek Fősvény, Velencei nő, Nem jó a tüzzel játszani, Fiesko. Operák és operettek: Fradiavöl, Javotte, Angot.

— Az egyetemi kör ez idei tisztviselőisége következőképen alakult meg: elnök Hermann Antal; alelnökök: Reinhold Ártur, Ferenczi István; főtitkár Petrá József; altitkár Gelei József; főjegyző Kiss Mór; aljegyző Bánffy Zsigmond; pénztárnok Groisz Béla; könyvtárnok Ákoncz József; gazda Szontagh Adolf; ellenőr Khudi József. Választmányi tagok — a jogi karból: Békéssy Károly, Cseh Emil, Aigner Ferencz, Sándor Kálmán; az orvosi karból: Kerekes Gyula, Albert Árpád; a bölcsészeti karból: Grail Lajos, Vizoly Z. Imre, a menyiség. term. karból: Hankó Vilmos, Lakatos Mihály. Becsületbírósg: Hermann A. Békéssy Károly, Kis Mór, Sándor Kálmán, Török István, Gelei József, Szűcs József; póttagok: Szász István, Petrá József.

— A Becker-Quartett mint halljuk, november 15-én a nemzeti színházban fogja megartani első s egyszerűs mind utolsó hangversenyét. A világhírű Quartett e páratlan művelty igérő estélyének műsorozatát reméljük rövid időn közzéhetni.

— Dr. Hugo von Meltzl-től, Bécsben, Fao-ay és Frick kiadásában a következő című röpirat jelent meg: „Petöfi nicht werth von ungarischen Universitäten gefeiert zu werden. Authentische Documente zur Geschichte einer merkwürdigen These des Herrn Prof. an der Klausenburger Universität: Adalbert Szász. Herausgegeben von Dr. Hugo von Meltzl.” Kapható Demjén László könyvkereskedésében. (Szerkesztőségünk a maga, 30 o. é. kron vásárolt példányát bárkinek átengedi 5 krért.)

— A honvédség az idei őzi gyakorlatok bevégezése után új elhelyezést és beosztást nyert. Az erdélyi honvédkerület (Kolozsvár) illetőleg az ordre de bataille-nak ide vonatkozó része így hangzik: Erdélyi honvédkerület Kolozsvárt. A gyalogság kö-

zül a 28-ik zászlóalj Sz.-Régenben, a 30. zászlóalj Kolozsvárt, a 31. zászl. Beszterczén, a 32. zászl. Deésen, a 19. Déván, 20. zászl. Gyulafehérvárt, a 29. zászl. N.-Enyeden, a 21. zászl. Szebenben, a 25. zászl. Erzsébetvárosban, a 26. zászl. Cs.-Szeredában, a 27. zászl. M.-Vásárhelyt, a 22. zászl. Fogarasban, a 23. zászl. Brassóban, a 24. zászl. K.-Vásárhelyt lesz elhelyezve. A lovasság közül a ¹/₁₂ és ²/₁₃ szakasz M.-Vásárhelyt, a ³/₁₁ és ⁴/₁₆ szakasz Segesvárt fog állomásozni. A honvédkerületi szőrlőveg osztály Maros-Vásárhelyt állomásoz a 7. 8. 9. szőrlőveg ütegekkel.

— Bereczken, mint a kereskedelmi ügyész-ség távirai osztályának főnöke lapunkat értesíti, korlátozt napi szolgálattal távirai állomás nyitottat.

— A nagy-szebeni könyvnyomdászok egylete mult szombatn tartá meg évi közgyűlését. Az egylet vagyoni állása elég kedvezőnek mondható, miután körülbelül 1200 frttal rendelkezik. E gyűlésen egy nyomdász aggastyánokat, özvegyeket és árvákat segélyző pénztár alapítása is elhatározottat.

— Gróf Apponyi Sándor ur, a párisi osztrák magyar követség attachéja, lengyeli kastélyát egészen újja alakíttatja, hogy Párisban öszszegyűjtött régiség tekintetében nevezetes könyvtárát oda szállíthassa.

— A sepsi-szentgyörgyi honvédelmek még fedezetlen költségeinek törlesztésére Sepsi-Szentgyörgyön e hó 11-dikén táncmulatság tartatván, a bevétel 321 rt 20 krt tett, melyből a 79 frt 57 kr. kiadást levonva, maradt tiszta jövedelem 241 forint 63 kr. Ugyane célra gyűjtések is történtek s begyűlt Kapusi Adám ivén 57 forint; Szilveszter Dénes ivén 48 forint 60 kr; Pünköszt Géza ivén 61 forint 40 krajczár, s így az egész öszszeg a bál bevételével együtt teszen 408 forint 63 krajczárt, mely a honvédszobor bizottság jelentése szerint a még fedezetlen kiadások törlesztésére fordítottat.

— Szászvárosban a napokban több betöréssel párosult tolvajságok történtek. E hó 9-én, a város leglátogatottabb pontján, a vásártér közelében egy Vinkler nevezetű kereskedőtől 10—12 ft értékű pénz- és csekket el. A merész tolvaj este kapuzárás előtt lopodott az udvarba, és az üveges ajtó ablak-táblája bezúzása után, annak keskeny nyílátán a raktárba húzódott, a honnan aztán könnyen kivihető gonosz szándékát. Ugyanazon éjjel 12 és 1 óra között Wagnernél sokkal nagyobb mérvű lopás követetett el. A házi ur pénzes szekrényét a tolvaj itt álkulcsal kinyitván 370 frtot vitt magával. A rögtön megindított nyomozat minden eredmény nélkül maradt.

— Szászsebesen szintén napi renden vannak a lopások. A napokban ugyanis a tolvajok páratlan vakmerőséggel mindenfelé ház kereskedésébe betörttek s néhány száz forint készpénzzel illantak el.

— Közlebebről a bukaresti legfőbb törvényszék 23 török alattvalót ítél el. Az említett törökök Rucsuból Batinu nevű állami erdőben erdőpusztítást követtek el; a giurgevo törvényszék felfeltette, de a bukaresti legfőbb ítélőszék az állam részére kiszolgáltatandó 10,000 frankban marasztotta el őket.

— A Galatzban megjelenő „Voc. Cov.” elbeszélése szerint e hó 6-án alkonyalkor galatzi föld-birtokos Gheorghiu Evloghie házának hátsó részén három egyén belopodott, s az ottan levő kertészt megverték, s egyik szobába hatoltak be, melyben a házigazda szakácsnéja Schneider Teréz, s a szobaleány Binta rizai voltak. A rablók — mint e lap írja — elkezdették a nőket kinőzni, s aztán mind a kettőt legyilkolták, a meghalt ruháit meggyújtották s eltűntek. Gheorghiu reggel 4 órakor a vonattal Bukarestből hazaérkezett, s házának hátsó részét lángok közt találta. Mint a „Romanul” tudni akarja, e gyilkosok az egyik nőnek fejét is levágták s a holttestet gázzal öntették le, miáltal az iszonyatos módon „megsült.” A tettesek görögök voltak, s már kére is kerültek.

— Majorescu vallásügyi minster elnöklete alatt Bukarestben tartott tanügyi bizottság elhatározta, miként a falusi iskolatanítók fizetésének minimuma havi 60 franc legyen. A szolgálati idő szaporodtával, s a tanusított sikeres működés után e fizetés feljebb is fog emeltetni. A minster ur ezenkívül elhatározta, az iskola felügyelők számát apasztani. Eddigél minden területnek egy felügyelője volt, mely bavi 250 francal volt díjazva. Most minden két kortlethe egy felügyelő nevezetetik ki, havi 500 franc fizetéssel.

— Bukarestben több hónapok óta tart azt égés. Az Ikóna elővárosban, s Strada Gropiloron s a régi felhagyott fővén bányá szélén fekvő trágyahal-mok, hónapok óta szakadatlanul égnek, s a levegőt rontják, a nélkül, hogy ez égéssel valaki törődnék. Az ottani lapok most a gyors és erőlyes intézkedések megtételét sürgetik.

— Egy román herceg kíséretével együtt közlebebről a ploiesti vasuti vendéglőbe ment, s ott theát rendelt rummal. A vendéglős, a kinek valószínűleg nem volt theája, legkevésbbé se jött zavarba, s előtette a fekete kávéval vegyített meleg vizet. (A ravasz, a theaszint így előállította, de hol maradt az iz?) Az „Epoca” most azon tőri a fejét, hogy ha egy herceggel ilyenki megtörténhetik, milyen ellátásban részesülhetnek a többi közönséges utazók?

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Hivatalos.

Sz. 874. — 1874.

(398)

(1—3)

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. közmunka és közlekedési miniszteriumnak az 1874. év szeptember 20-án 12484. — 1874. szám alatt kelt rendelete folytán a dési m. k. mérnöki hivatal kerületében eső államutakra az 1875. 1876. és 1877. évben szükséges kavicsszállítás biztosítására zárt írásbeli ajánlatok útján alólírt hivatal irodájában folyó 1874. évi november 9-én délelőtt 10 órakor tartandó versenytárgyaláson fog eszközöltetni.

Az ajánlatok a fenn kelt három éven túl terjedő további három, tehát hat évi időtartamra is tehetők, mely esetben a két különböző időtartamra szóló ajánlati árak világosan kiténdők. Felhívtnak a vállalkozni kívánók, hogy írásbeli ajánlatukat az említett helyeken a m. k. mérnöki hivatalhoz címelve a tárgyalási napot megelőző nap déli 12 órájáig nyújtsák be, minthogy később érkező ajánlatok, figyelembe vételre nem fognak.

A vállalkozók kényelmére a nagyméltóságú m. k. közmunka és közlekedési miniszterium segédhivatali igazgatóságánál is fognak ajánlatok elfogadtatni.

Mint hogy azonban ezen ajánlatok a miniszteriumnál fel nem bontatván az illető mérnöki hivatali kerületekben működő bizottságokhoz a kitűzött határidőre felbontatva leszenek átküldendők, figyelemre vevők a vállalkozni kívánók, hogy a miniszteriumhoz benyújtandó ajánlatukat annál bizonyosabban az illető mérnöki kerületekben tartandó tárgyalási napot 5 nappal megelőzőleg nyújtsák be, mivel később a miniszteriumhoz érkezett ajánlatok semmi szín alatt el nem fogadtatnak, és egyszerűen az illetőknek felbontatva visszadatolni fognak.

A miniszterium segédhivatali igazgatóságához címzendő és beküldendő ajánlatok borítékára világosan kiténdő a mérnöki hivatal területét és útszakaszát, melyre az ajánlat szól.

Az ajánlat akár az illető mérnöki hivatalhoz címelve, akár a miniszteriumnál fog az benyújtatni a versenyző szabad választása szerint, vagy bizonyos államút egyes útmesteri területére, vagy egy törvényhatósági területen belüli egész államútnál, vagy egy-egy mérnöki hivatal kezelésé alatt lévő összes útvonalokra szólhat.

A mérnöki hivatalokhoz beküldendő, s 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz, az ajánlati összegnek 5%-a mint bántépnéz csatolandó, vagy készpénzben, vagy pedig a napi árfolyam szerint számított m. k. állampapírokkal.

Ellenben a miniszteriumhoz beküldendő s szintén 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatokhoz az elírt %-nyi bántépnéz sem készpénzben, sem pedig értékpapírokkal nem csatolható, hanem annak valamely nyilvános pénztárnál kellő mennyiségben történt letétele, a pénztári elismervénynek eredetiben csatolása által igazolandó.

Az ajánlatokban az egységi árakból teendő árendés számokkal és betűkkel világosan kiirandó. Azon ajánlattevőknek, kik a kővecs szállítást el nem nyerték, a letett bántépnéz az ajánlati tárgyalás befejeztével azonnal vissza fog szolgáltatni, az illető vállalkozó pedig a szállítás befejeztéig biztosítékképp letéve marad.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra néve azonnal, a kincstár névére pedig csak azon naptól fogva kötelező, melyen a miniszterium által jóváhagyatik.

Az ajánlatban határozottan kiténdő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket, a szállítás összes feltételeit stb. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A szállítandó kővecs mennyisége, annak egységi árai, a részletes szállítási feltételek és a szerződés mintája az illető mérnöki hivatalnál, a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Állam	Törvényhatóság	Utemestesség	Mértföld és nyolcad-mértföld	Kavicstermelő hely megnevezése	Küldendő kavicsmennyiség 3 köbméter tartalmú rakodókban	A szállítás költségei	A kifizetési összeg	A befizetett bántépnéz
megnevezése	tól	ig			telep. pen. kén. össze- sen	frt. kr.	frt. kr.	frt. kr.
Közösvár-Bukovinai	Belső-Szolnokmegye	Szamosújvári	5%	5%	Szamos folyó 1-ső oszt.	103	2 89	297 67
			6%	6%	" 2	90	3 13	281 70
			7%	7%	" 3	138	3 59	495 42
			8%	8%	" 4	129	3 47	447 63
			9%	9%	" 5	86	4 50	393 2
			10%	10%	" 6	370	3 76	1391 20
	Reg. tegi	Szamosújvári	8%	8%	" 7	215	4 63	995 45
			9%	9%	" 8	103	4 63	476 89
			10%	10%	" 9	86	3 19	274 34
			11%	11%	" 10	155	2 55	395 25
			12%	12%	Retegyi patak	86	3 22	276 92
			13%	13%	Szamosfolyó 10-ik oszt.	103	2 62	269 86
Közösvár-Nagybányai	Belső-Szolnokmegye	Kecskői	10%	10%	" 11	35	2 60	91 00
			11%	11%	" 12	65	3 20	208
			12%	12%	" 13	30	868	2 63
			13%	13%	" 14	868	2 63	78 90
	Közösvár-Nagybányai	Kecskői	7%	8%	Szamosfolyó 1-ső oszt.	100	3 35	335
			8%	9%	Kosárpatak	144	3 11	447 84
			9%	9%	Szamosfolyó 2 oszt.	43	3 58	153 94
			10%	10%	" 3	95	4 5	334 75
			11%	11%	" 4	95	3 37	320 15
			12%	12%	Galgói patak	108	2 79	301 32
Közösvár-Nagybányai	Közösvár-Nagybányai	Kecskői	10%	10%	Szamosfolyó	60	645	2 34
			11%	11%	" 6-ik	95	3 3	287 85
			12%	12%	Szedkő dobokahagyból	120	4 2	482 40
			13%	13%	Szamosfolyó	130	2 90	377
			14%	14%	Szedkő a hegycsúcsról	65	3 71	241 15
			15%	15%	" 14	142	552	4 54
Közösvár-Nagybányai	Közösvár-Nagybányai	Kecskői	13%	14%	Kis-nyíresi hegyből	86	4 61	310 46
			14%	14%	Valjamore patak	112	3 74	418 88
			15%	15%	"	112	3 23	361 76
			16%	16%	"	103	3 76	387 28
			17%	17%	"	258	671	3 57
			18%	18%	Lápos folyóból	86	3 98	342 28
Közösvár-Nagybányai	Közösvár-Nagybányai	Kecskői	16%	17%	"	112	2 77	310 24
			17%	17%	"	56	2 55	142 80
			18%	18%	"	82	2 52	206 64
			19%	19%	Szászari patak	198	534	5 45
			20%	20%	"	534	5 45	1079 10
			21%	21%	"	2402		
Közösvár-Nagybányai	Közösvár-Nagybányai	Kecskői	19%	19%	"	884	98	444
			20%	20%	"			
			21%	21%	"			
			22%	22%	"			
			23%	23%	"			
			24%	24%	"			

Deés, 1874. szeptember hó 30-án.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

1507. — 1874.

(394)

(3—3)

Arverési hirdetmény!

A kolozsvári m. k. jószágigazgatóság folyó évi 4451. sz. alatt kelt rendelete folytán az 1878. év végéig tartó időközre következő tárgyak fognak folyó évi november-hó 2-dikán az alólírt erdőhivatal irodájában reggel 8 órától kezdve árverezés útján haszonbérbe adatni u. m.

1. A Groape nevű legelő M.-Portuson, 1875 április 24-től. Kiküldési ár 145 ft.
2. A volt dobosnagyi szállás Orláton, 1875. május 1-től. Kiküldési ár 22 ft.
3. Kalmárbolt és mézárak M. Portuson, 1875. január 1-től. Kiküldési ár 170 ft.
4. A volt őrnagyi szállás Tövisen, 1875. október 1-től. Kiküldési ár 185 ft.
5. A hidvám M. Portuson, 1875. január 1-től. Kiküldési ár 5301 ft 51 kr.
6. A hidvámhoz tartozó vámszedő szállása M. Portuson, 1875. január 1-től. Kiküldési ár 48 ft.
7. Az italmérségi jog Wádon, 1875. január 1-től. Kiküldési ár 501 ft.
8. A volt iroda szolgálak 10 dik ház szám alatt M.-Portuson, 1874. november 10-dikétől. Kiküldési ár 30 ft.

Minden árverező köteles a szóbeli árverezés kezdete előtt a kiküldési ár 10 százalékját mint bántépnéz befizetni, mely bántépnéz a vevőtől visszatartatik, de a többi árverezőnek visszaadatik.

Szabály szerint fogalmazott és a bántépnézzel ellátott írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlat számokkal és betűkkel tisztán kiírva és határozottan megemlíti, hogy az árverési és bérleti feltételek az ajánlat előtt egész terjedelmükben ismeretese, valamint hogy az ajánlat magát azoknak feltétel nélkül aláveti, a szóbeli árverezés kezdete előtt elfogadtatnak.

Az árverési és bérleti feltételek, az árverezés előtt nyilvánosan felolvastatnak és addig is az alólírt hivatalban a rendes hivatali órákban mindenkinek betekintésére és rendelkezésére állanak.

M. kir. erdőhivatal.

Sz.-Sebesen, 1874. október 12-kén.

Nem hivatalos.

valódi rumburgi szöveteke

(tisztá lenvaszon)

jótállás mellett

széles, 53 rőfös végben 22 fttól 73 fttig.
lepedőknek, rőfszámra 1 ftt 15 krtól 1 ftt 70 krig és
és 1/2 széles vaszon Creas 30 rőfös végét 14 fttől
16 ftt 50 krig.

Amerikai gyapotszőveteke bécsi rőfe 16 1/2 krtól 45 krig.
Domestic-szőveteke 20 28
Chiffonok, jeles minőségűek, egy bécsi rőfnél szélesebbek,
16, 17, 18 1/2, 19 1/2, 21, 22, 23, 24 1/2, 26, 27 1/2, 32, 33
és 40 kron bécsi rőf számra.

Teutsch J. B. Segesvárt.

Minta gyűjtemények kívánatra ingyen küldetnek.

Távli megrendelések utánvét mellett mindig forduló
postával teljesítetnek. (155) (5—*)

Karvázy és Társa Kolozsvárt.

Szőllő nyomo-zsákok, darabja	1 ftt 20 és 1 ftt 50 kr.
Tiszta mustárliszt, fontja	40 kr.
Brassói petroleum, fontja	16 kr.
Amerikai petroleum (gyulhatlan), fontja	20 kr.
Legtisztább disznó-zsir, fontja	52 kr.
Tátrai juhturó, doboz	65 kr.
Jó asztali bor, kupája	44 kr.
Magyarati bor, kupája	56 kr.
Paget-Thea, fontja	3 ftt 60 kr.
Jamaikai-rum, többféle árban	
Törökpuliszka, 1 nagy skatulya	1 ftt 20 kr.
Maláta bonbon Hofféle, egy csomag	30 kr.
Toilette Glycerin, egy nagy üveg	60 kr.
Glycerin Crème vörös és fehér, üvege	40 kr.
Rizling, Muskotály, Bakator, budai borok	
Szintgy valódi francia pezsgők stb.	(385) (4—6)

Karvázy és Társa Kolozsvárt.

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvtáros és m. kir. egyetemi
nyomdász kiadásában

épen most jelent meg
és minden hazai könyvkereskedés útján kapható:

GIL BLAS DE SANTILLANE,

irta Le Sage,
franciából fordította Benedek Lajos.

8-ad rét, 852 tömött oldal, 4 kötetben, 60 fametszvényvel,
szines borítékban.
Ára 5 ftt. o. ért.

E művel, a mely minden európai nyelvre le van fordítva, haza
irodalmunkban is egy házagot vélünk betölteni.

Ajánlására legyen elég Laharpe és Scott Walter következő szavait
idéznünk:

„Gil Blas,” mondja az első, „egy remekmű; a regények azon kevés
száma közé tartozik, a melyet lankadatlan, sőt újult élvezettel ismételve olvasunk;
az emberi cselekedetek és üzemek eleven erkölcsi képe, oly mű, a melyben min-
den osztály szerepel, részint hogy tanítson, részint hogy tanuljon... Utile dulci
volna leghelyesebb elnevezése e szép műnek, a mely igazi vidám élettel hemzseg.
Több vonás belőle közmondássá vált. S minő csipős gúny az inquisitiora, minő ta-
láló képe egy magát fontosnak képzelő hivatalnok audientiájának, egy színész
szemtelenségének, a nagy urak jellemének, a szolgák magaviseletének! Egész világ-
iskola... A vonások mind igazok, egy sem közönyös vagy kicsinyes... A személye-
ket mind ismerjük Gil Blas-ban, azt hisszük, hogy kortársaik voltunk, mert egyet
len vonás sincs megdondolás és hatás nélkül festve... sat.”

Scott Walter pedig így nyilatkozik: „Kevesen lesznek azok közt, a kik e je-
les művet ismerik s mint életük legmulattatóbb foglalkozására emlékeznek rá vissza,
hogy időnként nem azon melegséggel és megindulással vennék ismét kézbe e feled-
hetlen könyvet, a melyet az első szerelem emléke szokott az emberben felkeltetni... sat.”

A fennebbi két illetékes bíráló nyilatkozata után teljes megnyugvással bocsátjuk
e művet az olvasó közönség használatára.

Szótárak:

Olasz — német:

TASCHENWÖRTERBUCH, ital. — deutsch und deutsch — italien. Electrotyp
Ausgabe 1 fl 20 xr.

VALENTINI, Taschenwörterbuch der italien. und deutschen Sprache. 6-te
Original Auflage. 2 Theile in einem Bande gbd. 4 fl 68 xr.

WEBER, neues vollständiges Wörterbuch der italien. und deutschen Sprache.
Stereotyp Ausgabe. Neuer Abdruck. 2 Theile in einem Halblederbande
5 fl 40 xr.

Orosz — német:

SCHMIDT, neues russisch—deutsches und deutsch—russisches Taschenwör-
terbuch. 2 Theile in einem Bande. Halblederband 2 fl 40 xr.

Vollständiges russisch — deutsches und deutsch — russisches
Wörterbuch zum Gebrauch beider Nationen. 2 Theile in 1 Band.
gbd. 5 fl 50 xr.

Román — német:

BARCIANU, romanisch — deutsches Wörterbuch. Broschirt 1 fl 60 xr.

nyomtatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében

kaphatók:

Neveléstan,

vezérfonal a kis gyermekek
nevelésére.

Fröbel Frigyes elvei nyomán.

Irtá Szabó Endre. Ára 60 kr.

Persa levelek.

Irtá Montesquieu. Ára 1 ftt 50 kr.

A felekezeti iskoláztatás veszélyei
és közoktatási törvényünk
hiányai, nevelészet, társadalmi és
politikai szempontból.

Irtá Bánhegyi István.

2-dik kiadás. Ára 60 kr.

A magyar büntetőjog és eljárás tankönyve.

Irtá Kautz Gusztáv. Ára 3 ftt 40.

Gyermekisme

boncz- és lélektani alapon.

Irtá Szabó Endre, a kolozsvári
„Fröbel intézet” igazgatója.
Ára 50 kr.

Magyarország közigazgatási

illetőleg a magyar államjog rendszere.

Irtá dr. Korbuly Imre.

I. kötet. Államjog 3 ftt 40 kr.

II. kötet. Közigazgatási szerve-
zet. Ára 80 krajczár.

Hogyan boldogulunk?

Irtá dr. Matheos Vilmos. 2 kötet
Ára csak 1 ftt.

A holttestek elégetése,

mint a legokosabb temetkezési mód.

Irtá Wegmann Ercolani.

Ára 50 kr.

A hasonsszenvi gyógyrendszernek alkalmazása a közéletben nemorvo- sok részére.

Irtá dr. Dudits Miklós.

I. füzet. Ára 80 kr.

Három orosz és három angol kalandjai Délafrikában.

Verne Gyulától. Francziából for-
ditotta Ajtai Albert. Ára 2 ftt.

MATZEK FERENCZ,

hétjegyű közönséges logarai.

Az arányos részek kiszámításával és
sok más táblával. Ára 2 ftt.

A magyar nyelv és irodalom rövid története.

Irtá Imre Sándor. 3-dik kiadás.
Ára 1 ftt 80 kr.

A geologia alapvonalai.

Irtá Dapsy László. Ára 1 ftt 50.

Az ember testének szerkezete és élete.